

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 87

Číslo 50

9. prosince 2007

Cena: 6 Kč

SPLNĚNÝ SEN – PUTOVÁNÍ PO SVATÉ ZEMI I.

Před listopadem 1989 byla cesta do tzv. západních zemí až na výjimky prakticky nemožná. O cestě do Svaté země jsem si s manželkou mohl nechat jenom zdát, protože s Izraelem nemělo socialistické Československo ani diplomatické styky.

Od roku 1990 jsme začali poznávat postupně všechny evropské, později i mimoevropské země formou poznávacích či kombinovaných zájezdů. V roce 2001 jsme se chtěli přihlásit na zájezd do Svaté země, avšak začala zde opět intifáda a my nenašli odvahu tuto cestu podniknout. Můj známý před několika lety cestu do Izraele podnikl s cestovní kanceláří Miklas Tour v Prostějově a rozptýlil naše obavy. Protože měl jen ty nejlepší zážitky, tak jsme se na pouť do Svaté země přihlásili. Velkou výhodou bylo, že majitel cestovní kanceláře ThMgr. Jindřich Miklas má licenci průvodce v Izraeli a byl vždy "po ruce". Během pouti nás doprovázel duchovním slovem a každodenní službou u oltáře římskokatolický kněz, který má velmi hluboké znalosti o historii Svaté země.

Po nočním čtyřhodinovém letu a přistání na letišti Ben-Gurion v Tel Avivu jsme ráno odjeli autobusem a navštívili Caesareu Přímořskou (amfiteátr, akvadukt), poté přístavní město Haifu - hora Karmel s kostelem Stella Maris, odpoledne pak v Nazaretu chrám Zvěstování (největší křesťanský chrám na Předním východě) a chrám sv. Josefa. Již k večeru jsme v Káni Galilejské slyšeli slovo Boží o Ježíšově prvním zázraku (proměna vody ve víno) od našeho průvodce a kněze a mnozí z účastníků - manželských párů - zde obnovili svůj manželský slib. Poté nás již čekalo ubytování v židovském hotelu v Tiberias, nejvýznamnějším městě u Gene-

zaretského jezera, v samém "srdci" Galileje.

Druhý den nás čekal program u Genezaretského jezera. Mensa Christi - udělení primátu apoštolu Petrovi, Kafarnaum - dům sv. Petra a synagoga, Tabgha, kde se odehrál jeden z nejslavnějších biblických zázraků - Ježíš zde nasýtil pouhou denní dávkou 5 chlebů a 2 ryb jednoho ze svých stoupenců 5000 lidí. V "Kostele nasycení chlebem" jsme viděli nádhernou mozaikovou podlahu s tímto motivem. Na břehu Genezaretského jezera jsme si v restauraci na oběd dali tzv. Petrovu rybu. Po výjezdu na Horu blahoslavení, poblíž Genezaretského jezera, kde měl Ježíš "Kázání na hoře" (Mt 5-7), v němž shrnul jádro svého učení a kde si vyvolil svých dvanáct apoštolů, jsme pod přístřeškem v zahradě u chrámu (ve kterém je uveden text všech blahoslavenství) opět slyšeli slovo Boží. Na Genezaretském jezeře jsme podnikli i plavbu na menší lodi, kde izraelští námořníci vyvěsili vedle izraelské i českou vlajku, zpívali písně, naučili nás i jednu židovskou píseň a několikrát (bezúspěšně) rozhodli rybářské sítě přesto, že u břehu jsme viděli opravdu krásné velké ryby. Na závěr dne jsme v Jardenitu ve vodách Jordánu obnovili svůj křest. Bohužel není to v místech působení Jana Křtitele, neboť v této oblasti je dnes velmi nebezpečno a turisté tam nemohou. V Jardenitu jsme viděli v masovém měřítku křest stovek amerických mormonů, kteří v plavkách a bílém rouchu byli ponořováni kompletně do Jordánu. Pozdě večer jsme se vrátili do Tiberias.

Třetí den jsme taxíky (autobusy se úzkou cestou, plnou ostrých serpentin, zde nedostanou) vyjeli na bibliickou horu Tabor, ležící asi 10 km od

Pokračování na str. 3

NENECHME SI ZAVIROVAT CÍRKEV

Hřích je nemilé slovo, nemáme ho rádi, kéž bychom nejen to slovo, ale ony hříšné činy odsuzovali a odmítali. Především u sebe. V naší sekularizované společnosti toto slovo už téměř nic neznamená. "Když jaro vyraší, každý si zahřeší..." Anebo ten či ta by stála za hřích. Lidé mluví a neví, o čem mluví.

My, kteří si říkáme křesťané, máme různé pohledy na tento kardinální pojem v Božím slově. Na jedné straně všelijací puritáni, pietisté či charismatici, často zaměřující duchovní stav člověka, jeho anamnézu a diagnózu za jasný hřích, ač nejsou

v kůži onoho člověka, na druhé straně lidé, kteří berou hřích jako pouhý problém, liberální postoje jim zakrývají podstatu hříchu. A také si omluví a odvysvětlí svůj, pro ně jen "problém..."

Hřích, anebo ten Zlý a náš "starý neproměněný člověk" mocí Kristovou, hřích totiž, sestry a bratři, zabíjí. Někdy i fyzicky a také duchovně. Jakub říká ve své epistole: „Žádostivost však počne a porodí hřích a dokonání hříchů plodí smrt.“ Berme tato slova vážně. Nedávno jsem takto přemýšlel o svých sklonech ke hříchu a dle překladu slova hřích - minutí se cíle, jsem si představil rovnoběžku, a z nějakého bodu počátku na té čáře po křivku dolů. Napřed jsou to milimetry, potom centimetry (je počato), a končívá to i odpadnutím. Duchovní smrt je dokonána. První píchnutá jehla vede k dalším, první pohled vede postupně třeba k cizoložství nebo krádeži. Ještě že je tu Boží milost, bratři a sestry, svědectví křesťanů i pomoc od různých neziskovek. A člověk musí chtít být osvobozen, činit pokání, nést ovoce toho pokání a přijímat pomoc církve nebo jednotlivce z ní. Cožpak narkomani, pedofilové, tuneláři, tam je to jasné, ale co naše pýcha, závist, pomluvy, ctižádnost, atd. Připíšte si k tomu to, s čím (i když malým) bojujete. Vyznávání hříchů a pokání, návrat k Pánu je lékem před smrtí.

Přečtěte si pečlivě 10. kapitolu 1. Listu Korintským! Izraelité viděli Boží přítomnost a jeho jednání ve svém životě, a přesto na poušti sehlahi. „Usadil se lid, aby jedl a pil a potom povstali k tancům.“ Nevá-

zanost, opilství, sex, modlářství, to bychom od těchto vyvolených Božích nečekali. Je tu Boží východisko. Cituji Kralickou bibli, tam je to "trefnější":

"A proto kdo se domnívá, že stojí, hleď, aby nepadl. Pokušení vás nezachvítilo než lidské. Ale věrný je Bůh, který nedopustí vás pokoušet nad vaši možnost, ale způsobí s pokušením také i vysvobození, ABYSTE MOHLI SNĚSTI."

Ano, Hospodin nenechá své úplně padnout. Nechá je někdy vymáchat v bažině vlastní špíny, aby poznali, jaký je hřích, a volali jako David o vysvobození. Všichni velcí Boží muži a ženy Starého i Nového zákona také zhřešili. Ale protože milovali Boha či měli zaslíbení obstáli a vrátili se na cestu Páně.

Na závěr pro nás pro všechny, pro církev: List Galatským 6. kapitola, verše 1-2:

„Bratři, upadne-li někdo z vás do nějakého provinění, vy kteří jste vedeni Božím Duchem, přivádějte ho na pravou cestu v duchu mírnosti a každý si dej pozor sám na sebe, abys také nepodlehл pokušení. BERTE NA SEBE BŘEMENA JEDNI DRUHÝCH, tak naplníte zákon Kristův.“ Hospodin Bůh je jedinečný, svatý, oheň spalující, Ježíš nás vykoupil z moci hříchu (jen si toho být vědom), Duch svatý nám připomene veškerou pravdu (do naší situace). Prosím, myslme jedni na druhé, modlíte se a i s těmi břemeny. Nenechme hříchem "zavírovat" církev...

Petr Mečkovský
Náboženská obec Třebíč

TŘIKRÁT SE STANISLAVEM LAHODNÝM III.

Ježíš nepřišel, aby si dal sloužit, nýbrž aby posloužil člověčenstvu... A to je smysl našeho českého kalicha husitského. Ten neznamená jen přijímání pod obojí, ale znamená velké odhodlání pracovat a trpět pro blaho druhých.

(Karel Farský
v Českém zápase 45/1922)

LAST potřetí – služebník Páně na roli CČSH – 2

Řídit církevní periodikum a celou publikační činnost církve v rozpětí padesátých a sedmdesátých let minulého století nejenže nebyla procházka růžovým sadem, ale ona to byla pěkně tvrdá řehole. A od naší církve koryfeje-moci tak trochu očekávali pomoc ve svém zápase s církvemi tradice podstatně delších než jakými se na první pohled mohla prokázat církev naše. Jistě, byli v církvi lidé, kteří po únoru 1948 předpokládali, že království

Boží komunistickým převratem ztratilo na svém smyslu, protože právě nastalo a je zde. Chvilí se o prosazení tohoto svého názoru v církvi i mimo ni snažili, posléze pak zjistili, že jsou s tímto svým viděním - slepotou osa-

moceni, takže postupně z řad církve odcházeli (kněží stejně jako laici).

Stanislav Lahodný rovněž stojí před dilematem, nikoli snad, že by si musel řešit otázku věřit – nevěřit, jako si ji řešili jiní lidé exponovaní na životě církve, na politice, na své umělecké budoucnosti, nýbrž zda psát a jak psát, zda redigovat církevní časopis nebo si hledat cestu k mimocírkevnímu působení. Jak svědčí dokumenty, Lahodný stojí ve službě církvi pevně rozkročen, protože ví, komu uvěřil, a slouží.

Dívám-li se dnes na žalostné výsledky našeho vydavatelství BLAHO SLAV a pootočím se směrem k času, kdy v jeho čele působil Lahodný (a nevymlouváme se na to, že je nedostatek peněz!), pak nemohu než tiše žasnout. Spisy Trtkovy, Mánkovy, jedinečné edice děl husitské provenience připravené do tisku Miloslavem Kaňákem, Kralická šestidílnka v reedici, skvost

Dokončení na str. 3

Malé úvahy o toleranci 8.

Tolerance je pěkná věc, ale navzdory tomu si myslím, že bychom neměli být ani trošku tolerantní vůči politikům, kteří jsou na předních místech a ke kterým se upírají zraky celého národa. Tito lidé by totiž měli svým chováním, dobrými způsoby, oblékáním, mluvenou řečí a především svou bezvadnou minulostí pro společnost představovat vzory hodné následování.

Jenže to bychom měli také vědět, co chceme, a umět rozeznávat, co je slušné, morální a vhodné. Zdá se, že je to moc těžké, neboť ani v církvi není občas některým jedincům zcela jasné, zda je dosud platné celé Desatero.

Nedávno se rozpoutal hysterický kolotoč kolem stavby Národní knihovny. Řekla bych, že to byl zástupný problém. Je to přece náš národní folklór najít si nějakou záminku, abychom se mohli vzájemně napadat. Jen mne uklidňuje, že to tak u nás vždycky bylo.

Svého času koloval po Praze vtíp, který začínal otázkou: Odkud je nejkrásnější pohled na Prahu? Odpověď zněla: Přece ze střechy Všeobecného penzijního ústavu (pozn. pozdější Dům odborových svazů na Žižkově). Proč? Inu proto, že v tom případě není na tuto budovu vidět.

Traduje se, že když Šaloun vytvořil sousoší Mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí, začal jej Myslbek opovržlivě nazývat čalouníkem. Ani Památník národního osvobození s kolosální sochou Jana Žižky v popředí nešel kritice Pražanů. Byl posměšně nazýván stěhovacím vozem.

Vratme se však k politikům. Zatímco agresivita v případě zpolitizované stavby Národní knihovny dosáhla nebývalých rozměrů, kolem Čunkovy aféry, stejně jako u všech předešlých, panovalo víceméně rozpačité ticho. Bylo asi diplomatictější neupozorňovat neuváženou kritikou na svoji osobu. Necháme to tedy novinářům, ať si křičí, a pečlivě vyšetříme, kde ty informace vzali.

Ať se děje, co se děje, bude se zatloukat, zatloukat a zatloukat. Tahle slavná věta MUDr. Plzáka nám zkazila morálku celého národa a pronikla do všech oblastí. Kdo to chce někam dotáhnout, musí něco vydržet a umět s kamennou tváří čelit smečce novinářů a potichu si se Švejkem říkat: To chce klid.

Ale nebudme pesimističtí. Pravda nakonec vždycky vypluje na povrch jako olej na vodu. Také bych chtěla být spravedlivá k politikům. Není pravda, že jsou stejní, jeden jako druhý. Mnohé z nich obdivuji; vážím si jejich práce a držím jim palec.

Jindřiška Kubáčová

Díkůvzdání v Rudolfově

Byl to náš tehdejší bratr farář Milan Matyáš, který na počátku let sedmdesátých v našem rudolfovském sboru inicioval slavnost, kterou slavíme až podnes. Nazýval tuto akci "Husitské posvícení" a snažil si jí naplnit již tenkrát dvojnásobkem. Jednak to bývalo klasické díkůvzdání za úrodu i s výstavkou plodů podzimu a jednak coby posvícení znamenala tato slavnost připomenutí posvícení našeho sboru v roce 1957. (A to posvícení slovem Božím jak nám náš bratr Milan vždy připomínal.)

Tradice, která trvá tak dlouho, prozatím vyvrcholila v neděli 21. října. Od dokončení a slavnostního otevření našeho Sboru smířeni, jak jej nazýváme, uplynulo celé půlstoletí. Dopolnední slavnostní bohoslužbu vedl bratr patriarcha Tomáš Butta, odpolední děkovnou pobožnost bratr biskup Michael Moc. Obě shromáždění byla požehnaná a zvláště odpoledne jsme se mohli po čase znovu radovat z hojné účasti, (kdy bylo třeba přidávat židle a zvyšovat kapacitu). Byli jsme

rádi tím spíše, že obecenstvo pomohlo dotvořit krásnou atmosféru děkovného koncertu skupiny Gessem z Prahy. Na stupínku stálo šestnáct členů této vokální skupiny a zněly krásné spirituály, přičemž pod vedením kapelníka Marka Šlechty nebyl koncert záležitostí statickou, ale naopak živou a radostnou. Když zněla skladba Happy Day, uvědomil jsem si, že právě dnes i my prožíváme náš "šťastný den". A že pocit vděčnosti je plně namístě.

Vděčnosti za 50 let našeho sboru a za všechny ty, kteří jej pomáhali a pomáhají budovat. A rovněž vděčnosti za právě tuto neděli, při které jsme toho mohli tolik krásného prožít. Dotvrzením tohoto pocitu byl i mail, který ještě týž večer dorazil od skupiny Gessem: „Moc děkujeme za pozvání k vám do sboru, za zorganizování koncertu a vaši pohostinnost. Nám se koncert moc líbil, odpoledne jsme si náramně užili a doufáme, že i vy jste byli spokojeni...“ Tož byli.

Karel Filip

Z kazatelského plánu

2. NEDĚLE ADVENTNÍ

Kdo je Bůh jako ty, který snímá nepravost, promíjí nevěrnost pozůstatkům svého dědictví.

Mi 7,18

První čtení: Gn 22,16-18

Druhé čtení: Ž 103,1-5

Evangelium: L 1,76-79

K obětování: Ž 103,13

K požehnání: Jr 50,20

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Náš církev náleží k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamyšlení a modlitbě.

(Pokračování z minulého čísla)

Jak se všechno děje v pravý čas (2)

* **Boží okamžiky v životě člověka 2**

Čáp, hrdlička, vlaštovka a jeřáb dodržují čas svého přiletu, ale lid nezná Hospodinovy řády.

Jr 8,7

Přichází čas, kdy Bůh bude soudit proradný lid.

Ez 7,1-10

Čas trestu přichází na Babylón, přichází den Hospodinův.

Iz 13. kap.

Čas služby se naplnil a Boží lid bude potěšen.

Iz 40,1-5

V čas přízně tě Bůh vyslyší, nyní je den spásy.

Iz 49,8; 2 K 6,1-2

* **Čas v Ježíšově životě**

Ježíš je Bohem poslán ve stanovený čas.

Ga 4,4; Ef 1,1-10

Ježíš se objeví a káže, když se naplnil čas

Mk 1,14-15

Ježíš nechce zjevit svou slávu dřív, než přijde jeho hodina.

J 2,1-4

Ježíš půjde do Judska, až nastane jeho čas.

J 7,1-9

Nepřítelé Ježíše nezatkli, protože ještě nepřišla jeho hodina.

J 7,25-30 + 8,20

Před Velikonocemi říká Ježíš: „Můj čas je blízko.“

Mt 26,17-19

Ježíš ví, že jeho hodina už přišla.

J 12,20-23+13,1+17,1

* **Náš čas**

Nevíme den ani hodinu, kdy náš Pán přijde

Mt 24,36-44+25,13; L 12,40

***

Vlastnictví (1)

Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku - podle králických: mamonu (Mt 6,24).

Po revoluci 1989 se typickou charakteristikou života v naší zemi stala honba za penězi, za majetkem. Proto je užitečné připomenout k tomuto tématu stanovisko Pána Ježíše.

Kromě jiných textů je vyjádřeno i v uvedeném výroku. Dobře jej vykládá profesor William Barclay. Předložíme zde výběr z jeho vysvětlujících postřehů. Barclay vychází ze tří základních pojmů v Ježíšově výroku

Nad Písmem

NESETRVÁVEJ VE SVÉM HNĚVU

L 1,76-79

Kněz Zachariáš, spravedlivý a bezúhonný, oněměl po rozhovoru s Božím poslem v chrámu, když zapochyboval o ohlášené Boží milosti (pak už "neměl co říct", pak už musel jen čekat). Ale po narození syna, když již smí otevřít ústa, zpívá chválu svému Bohu. Zpívá o Spasiteli, který přichází. Zpívá o záchraně lidu z rukou veškerých nepřátel, o smlouvě s Abrahamem, o Boží věrnosti. Chválí Boha a uvědomuje si, že on je zdroj všeho dobrého, co lze prožít. Chválí Boha a chápe, že dítě, které mu bylo ve stáří dáno, není dítě pro něj, ale pro Boha. Že přišlo na svět s úkolem prorocky připravit cestu zaslíbenému Mesiáši, Vycházejícímu z výsosti. Ten má přijít jako záchrana ze tmy a stínu smrti a přivést lidi na cestu pokoje. Stín smrti je neoddělitelným rubem našeho bytí. Smrt jej vrhá po celou dobu našeho života - nemocemi těla počínajíc, pošramocenou duší pokračujíc, pokaženými vztahy nekončíc. Tím vším už teď vlastně kousek po kousku umíráme - my a vše, co k nám patří. Jsou lidé, na nichž přímo vidíme, jak jim život už potemněl. Ztratili nejen iluze, nejen ideály, ale i jakékoli dobré mínění. Poztráceli pohled naděje.

Zachariáš v závěru svého života ví, že už mu nic nepatří, ani to dítě, ale zpívá chválu svému Bohu. Protože ho našla a zasáhla naděje. Najednou se mu všechno uspořádalo, zprůhlednělo, najednou naprosto pochopil. Dostal víc, než čekal.

Takový je Bůh Abrahamův: Mnoho žádá (od Abrahama obět jeho syna Izáka, od Zachariáše důvěru v narození pozdního potomka). Ale dává víc,

než umíme pochopit (Abrahamovi věčnou smlouvu a zaslíbení, Zachariášovi Jana Křtitele, předchůdce Páně). Když se tak rozhlížím, vidím, že naše víra bývá němá jak ten Zachariáš. Nejenže nemluví o výhledech a Božích zaslíbeních. Ale ani o tom, co pro nás Bůh už udělal. A nejméně asi o tom, co od nás a od ostatních Bůh vlastně chce. Vzhledem k Božím požadavkům často selháváme. Naše poslušnost je vratká. Naše důvěra nedostatečná. Co tak asi můžeme čekat? Co působí naše víra? Jak to v nás a kolem nás vypadá? Čím se můžeme prokázat?

Tuhle neradostnou bilanci neradno pokrytecky zastírat a jakkoli se vymlouvat. Spíše bychom měli hledat příčinu toho stavu. Vidím ji v nedůvěře v sflu Božeho slova a jeho jednání. Bez té důvěry ale nemůžeme věrohodně mluvit o Božích věcech, nemůžeme bez ní křesťansky jednat. Nenahradí ji schopnost lidsky šikovně zařizovat naše záležitosti tak, aby vypadaly úspěšně. Trápení, které prožíváme poslední roky ve své církvi, ukazují právě na toto. Provází nás v leččem tma a stín smrti.

Není tomu tak tam, kde důvěra v Boží moc a milost neochabla. A tak se v církvi navzájem potkáváme a radujeme z mnoha událostí, které dostáváme darem - celkové situaci jakoby navzdory. Bůh své věrně neopouští, i když leccos dopouští.

Zachariášovi bylo uloženo mlčení. Ale nakonec zazpívá svou chválu Hospodinu. Doba mlčení, zřejmě dost nepřijemná v každodenním provozu, mu byla jistě dobrá k přijetí a pochození toho, co od něj Bůh čekal.

obsažených. Jsou to pojmy "pán", "sloužit" a "mamón". Je nesporné, že na současníky vychované ve starověkém světě musela řeč Pána Ježíše působit daleko silněji než na nás v moderní době. Řecké slovo "kyrios" může znamenat nejen "pán", ale podle Součková řecko-českého slovníku k Novému zákonu to může být také "vlastník" a "pán v protikladu k otroku". Také profesor Barclay využil toto významové odstínění a proti tradičním zvyklostem překládá slovo "kyrios" výrazem "vlastník" (owner). Tento pojem představuje absolutní vlastnictví. Sloveso "douleuein" má v základech slovo "doulos" - otrok, a znamená nejen sloužit, ale také "otročit, být někomu otrokem". V Ježíšově době existoval otrokářský řád a tyto vztahy byly na denním pořádku. Výrok Pána Ježíše by pak mohl znít takto: „Nikdo nemůže být otrokem dvěma vlastníkům/majitelům.“ Otroek ve starověkém světě nebyl osobou, ale věcí. Neměl naprosto žádná vlastní práva. Jeho pán s ním mohl zacházet, jak se mu zlíbilo. V pohledu zákona představoval otrok "živé nářadí".

Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Umlknutí, ztišení, pokání. Právě tohle i od nás Hospodin čeká. Nejen kvůli adventu. Ale kvůli temnotě a stínu smrti. Aby nás nezavalily a nepřemohly. Abychom znovu pochopili, jak na tom před Bohem doopravdy jsme. Abychom se vrátili k poslušnosti. Aby i nám slavně a nově zněla Boží zaslíbení. Pak užasneme jako prorok Micheáš: „Kdo je Bůh jako ty, který snímá nepravost, promíjí nevěrnost pozůstatkům svého dědictví! Nesetrvává ve svém hněvu, neboť si oblíbil milosrdenství.“ (7,18)

A pak zazpíváme od srdce chválu svému Bohu.

Jana Wienerová

Pane Ježíši Kriste, ty víš, že smrt má stovky zbraní a zasahuje nás už teď - nemocí, bezmocí, nenávisť, závisť, lží, pomluvou, křivdou. Má stovky tváří - a často nás obírá o porozumění, soucit a důstojnost. Má silné spojence - v bolesti a beznaději. Pane, ty jsi přemohl smrt. Díky tobě nemusí nikdo zůstat se smrtí sám. Díky tobě máme i smrti kam projít. Otvíráš nám náruč své lásky. Děkujeme ti. Velebíme tě. Skláníme se v pokoře. A prosíme - veď nás dobrou cestou života, ať rozumíme, jaká je tvá vůle, a ať se setkáme s tvým slitováním.

TŘIKRÁT SE STANISLAVEM LAHODNÝM III.

Pokračování ze str. 1
nad skvosty Kovářova Malá bible, desítky skript Husovy fakulty, jež procházely rovněž tiskovým oddělením ústřední rady, což jak známo byl šéf i dělník v jedné osobě Stanislav Lahodný. A budiž s vděčností zaznamenáno, že v této tradici pokračovali i Lahodného nástupci Vlastimil Zítek, Jana Wienerová i Helena Bastlová, ale titulů stále ubývalo, protože jsme se nenaučili umět dobré věci prodávat. BLAHOSLAV jako vydavatelství (instituce) je položkou víc než nulovou, třebaže pokud už něco vydá, je to věc trvalé hodnoty, která se po čase stává ležákem, jelikož o ní nikdo mimo naše náboženské obce (či spíše farní úřady) nic neví.

Leč vratně se ke skutečnosti tvůrčího usilování tak slibně kdysi kritiky vítaného mladého talentu jménem Stanislav Lahodný. Kralickou češtinou z příběhu o Marii a Martě pověděno, vyvolil sobě autor tu dobrou stránku (všimněte si, že ani v Písmu se nehovoří o lepší a horší stránce, nýbrž o dobré). Raději v sobě potlačil touhu za každou cenu vydávat nové knižní tituly, aby svým talentem plně sloužil své církvi. A dodám-li k tomu (oba jsem totiž dobře znal!), že polohou svého psaní v rovině psychologické a svým zaujetím pro málo nebo zjednodušeně prezentovaná zákoutí historie si byl Lahodný velice nablízku s Miroslavem Hanušem, pak je třeba před jeho prací smeknout klobouk a děkovat za něho Pánu Bohu.

Na konci šedesátých let minulého století jsem připravoval k vydání triptych

studii o třech českých spisovatelích, jejichž osudy a tvorba se nějakým způsobem protkly s naší církví. Všechny tři jsem znal nejen jako čtenář (a kritik), ale také z bezprostředního styku. Většina textů porůznu vyšla (v novinách a časopisech), ale nikdy nedošlo k tomu (důvody jsou všeobecně známé), aby ty tři příběhy vyšly jako samostatná knížka. Čím jsem starší, tím větší dluh v tomto směru ze své strany pocituji vůči všem třem autorům, vůči naší církvi – a konec konců i vůči sobě.

O které tři autory se jednalo a jedná? O Františka Křelínu (1903–1976), Emiliána Glocara (1906–1985) a – Stanislava Lahodného (1912–1977). V jejich životních i tvůrčích příbězích je kus – ne-li celá – historie naší církve prvního padesátiletí její existence. A ještě něco: Stanislav Lahodný by si zasloužil, aby to nejlepší z jeho tvorby vyšlo v reedici ve dvou či třech svazcích nejpozději do roku 2012, kdy uplyne 100 let od jeho narození. Věřím, i když zatím se to tak nejeví, že se stane malý zázrak a někde se objeví třeba pomačkaný a potřáhaný rukopis (strojopis) z jeho tvůrčí dílny, který doposud nespátřil světlo světa!

Hodně radosti i kapka smutku na závěr

Byť i nešlo v řadě případů o kroky posunující mé ohlednutí za prací a životními osudy LASTa (šifra, kterou Stanislav Lahodný používal při drobných glosách zejména v Českém zápasu) dopředu, zahrály mě telefonické nebo písemné poznámky a svědectví,

svědčící o tom, že brázda, kterou vyoral v našem církevním společenství, je stále dost hluboká, i když nebyla ve třiceti letech, jež uplynuly od jeho náhlé smrti ve chvíli, kdy odcházel na trvalý odpočinek, bohužel v církevním tisku (s výjimkou mých drobných odkazů v textech na jiná témata) připomínána.

Má jmenovitá poděkování patří ses. Jarmile Fatkové z Čerčan, ses. Vlastě Bočkové a ses. Otce Týmalové, oběma z Českých Budějovic (a vůbec všem z budějovické náboženské obce, jejichž prostřednictvím jsem se dostal k nejbližší rodině br. Lahodného), emeritnímu faráři br. Vladimíru Valčíkovi z Husince, milému příteli br. Vladimíru Červenému z Tábora (přepětlivému ústřednímu archiváři církve) a samozřejmě oběma dcerám Stanislava Lahodného, z nichž ses. Daniela Kučerová z Prahy mi svěřila k domácímu prostudování podstatné části rodinného archivu. Této důvěry si nesmím vězít!

Můj dík patří i ses. šéfredaktorce Heleně Bastlové za péči, kterou tisku eseje o životě a díle svého někdejšího předchůdce věnovala.

Bohužel trochu zklamáním pro mne byla skutečnost, že přes vynaložené úsilí z mé strany se mi nedostalo výraznější odezvy ze dvou pražských náboženských obcí, kde Stanislav Lahodný žil a působil více než čtvrt století až do své smrti. Ale třeba se i toto maličko smutné konstatování ještě změní.

Emil J. Havlíček

SPLNĚNÝ SEN – PUTOVÁNÍ PO SVATÉ ZEMI

Pokračování ze str. 1
Nazaretu. Je pokládána za místo "Proměnění Páně", od roku 1631 zde stojí klášterní komplex františkánů, do něhož je vestavěn raně křesťanský chrám a křížácká bazilika Proměnění. Z vrcholu jsme měli nádherný výhled do Jezreelského údolí. V přístřešku u baziliky jsme slyšeli opět slovo Boží. Poté jsme opustili Galileu a jeli údolím Jordánu do Judska, kde na nás čekalo nejstarší město na světě – Jericho, které bylo ve své historii, trvající deset tisíc let, dvacetkrát zničeno a znovu obnoveno (viz biblické trouby). Jericho je také se svými 270 m pod hladinou moře nejníže položeným městem na světě. Zde jsme viděli starý mohutný strom, na který si vylezl Zacheus, aby lépe viděl Ježíše. Poblíž Jericha jsme se zastavili pod Horou pokušení, kde ďábel pokoušel Ježíše a na jejímž úbočí je dnes skalní klášter. Na závěr dne jsme navštívili Betlém, místo narození krále Davida a Ježíše Krista. Bazilika Narození Páně byla postavená císařem Konstantinem. Vedle chrámu Narození Páně je hrob Jakubovy ženy Ráchel. Navštívili jsme Pole pastýřů, kde jsme si zazpívali koledy, navštívili jsme chrám s Mléčnou jeskyní, stojící na místě, kde Marie při kojení ztratila kapku mléka, načež se stěny jeskyně zbarvily do zářící běloby. Poté jsme již jeli do arabského hotelu v Jeruzalémě.

Čtvrtý den byl v Jeruzalémě – co se týká programu – nejnáročnější. Ráno jsme odjeli do Betfage (Palmová

neděle), navštívili kapli Nanebevstoupení Páně, kde jsme opět slyšeli slovo Boží, zajímavý (nezastřešený) kostel Pater Noster, kde je v mnoha jazycích (včetně češtiny a slovenštiny) text modlitby Páně, Olivetskou horu, odkud je krásný výhled na Jeruzalém a Chrámovou horu, kostel Dominus Flévit, Getsemanskou zahradu se starými olivami a kostelem Národů, kde

před oltářem je na podlaze kus skály, kde se Ježíš v agonii modlil a potil krev, poté kostel Hrobu P. Marie a kapli Usnutí apoštolů. Poté jsme se přesunuli na horu Sion s kostelem Zesnutí P. Marie - Dormicion, viděli Večeřadlo, hrob krále Davida, kostel in Galikantu (místo Petrova zapření).

Pavel Hýbl

Dokončení příště

HŘEŠÍM, HŘEŠÍŠ, HŘEŠÍME?

Kriminálka Las Vegas patří k nejsledovanějším seriálům svého druhu na světě. Ukazuje nám nedozrnlé možnosti kriminalistické vědy při vyšetřování zločinů všeho druhu. Ty už ostatně snad ani nestojí za to páchat. Taková DNA je dnes už stará páka a minimum na co vás mohou dostat, zabijete-li, ukradnete-li nebo...

Podle nepotrestaných lumpů všeho druhu netuším, jak jsou vybaveny naše kriminalistické laboratoře. Věda ty možnosti má. Jen zločinů je určitě víc, než je v reálném světě možno "lasvegasky" důkladně vyšetřit a dokázat. Aspoň v rovině lidského práva a spravedlnosti, o níž se říká, že je slepá.

Ještě že máme Desatero a víme, i bez DNA a ostatních neuvěřitelných možností vědeckých výzkumů a detailních analýz, že je tu někdo, kdo nic z toho nepotřebuje. A přesto mu nikdo a nic neunikne. Kdo ví, vidí, soudí, trestá. Před Bohem budeme přece jednou stát všichni. I když jsme nezabili a neukradli a... I tak toho máme na tričku dost. Jen přiznat se nám nechce a jako v těch kriminálkách se vymlouváme, omlouváme, zatloukáme. Jak směšné a smutné jest to před Hospodínem, který každého z nás zná jménem i bez DNA. I Boží spravedlnost je jiná. Bůh je přece milosrdný a dlouho setrvávající v milosrdenství, a proto v tom celé věky trvajícím lidském seriálu i odpouští. To však už není krimi Las Vegas ale znovu a znovu se opakující seriál Vánoce, Velikonoc a letnic, zjevení, vykoupení a spásy z hříchu, zla a smrti. Bohu díky.

Jana Šilerová

Bedřich Hrozný jako rektor Univerzity Karlovy

Výročí úmrtí českého Champolliona

Bedřich Hrozný pocházel z rodiny evangelického duchovního a předpokládalo se, že bude kráčet v otcových stopách. Na gymnáziu však potkal svůj osud v podobě jednoho z průkopníků české orientalistiky, profesora Justina Václava Práška. Po absolvování gymnázia dal před teologií přednost studiu orientalistiky ve Vídni a během studia zvládl (vedle latiny a řečtiny) na deset orientálních jazyků. Úspěšný student dostal stipendium do Berlína, kde působil roku 1901 a vydal tu i svou první původní práci *Pentze u Babylonianů*. V další průkopnické práci *Obilí ve staré Babylonii* (1913) "nezapřel" svůj český původ a objevil, že pivo pili už ve staré Mezopotámii a hned několik druhů. Největší objev však učinil o dva roky později. Těsně před válkou dostal možnost odjet do Turecka, aby mohl vydat záhadné nápisy v neznámé řeči, které objevil především německý archeolog Hugo Winckler.

Za války byl Hrozný sice odveden, ale zůstal sloužit ve Vídni jako písař, a tak měl po večerech čas zabývat se záhadnými texty. A už v roce 1915 slavil úspěch. Prokázal, že jazyk na klínopisných tabulkách je indoevropská řeč Chetitů. A navíc tento jazyk – jako první po tisíciletích – záhy dokázal přečíst a přeložit. O národu Chetitů byly do té doby známy jen zmínky z Bible a nápisy egyptských faraónů, jimž byli Chetitové rovnocennými protivníky. Vzdor počáteční skepsi ostatních vědců k závěrům Hrozného práce *Die Sprache der Hethiter (Jazyk Chetitů)*, (1917) čas potvrdil, že měl Hrozný pravdu a jeho rozluštění klínopisné chetitštiny patří mezi nejvýznamnější výsledky v dějinách orientalistiky 20. století.

Po 1. světové válce se Hrozný (1905–15) docent a poté profesor vídeňské univerzity) vrátil domů a stal se ozdobou Univerzity Karlovy i mladé československé vědy. V letech 1924–25 podnikl archeologickou expedici do Turecka a podařilo se mu odkrýt rozsáhlý archiv klínopisných tabulek. Tehdy se ocitl na vrcholu a byl uznáván jako zakladatel nové orientální disciplíny – chetitologie.

Pak se však štěstí od Hrozného odvrátilo. Marně se pokoušel o rozluštění hieroglyfického písma Chetitů. Z obavy, aby nebyl předběhnut, dokonce ani nepublikoval dílčí výsledky. Jak se nakonec ukázalo, ocitl se ve slepé uličce. Písmo zatím rozluštili jiní, ale Hrozný jejich objev odmítl a dál trval na svém chybném řešení. Stejně neúspěšně se pokusil o rozluštění písma nejstarších obyvatel Indie a Kréty. Sám byl ovšem přesvědčen o opaku a o své "objevy" částečně opřel svou stěžejní historickou práci *Nejstarší dějiny Přední Asie a Indie* (1943).

V roce 1939 se stal rektorem Univerzity Karlovy a za nacistické razie se statečně postavil okupantům, aby bránil akademickou půdu. Po zavření vysokých škol aspoň veřejně přednášel a jeho poznámky o pomíjivosti říší, stáří Semitů či původu svastiky vzbuzovaly nadšení posluchačů. Záchvat mrtvice (1944) mu však podlomil zdraví a znemožnil po osvobození návrat na univerzitu. Po úrazu v roce 1952 dožil v sanatoriu, kde také přijal jmenování akademikem.

Mezi Hrozného pokračovatele v klínopisném bádání patřili především profesor Lubor Matouš, mimo jiné překladatel Eposu o Gilgamešovi, a Josef Klíma, přední znalec práva ve starověké Mezopotámii. Zatím nejpodrobněji popsal Hrozného život a dílo popularizátor starověké historie Vojtěch Zamarovský ve své knize *Za tajemstvím říše Chetitů*.

(red)

ZPRÁVY

Varhanní koncert

Náboženská obec v Lounech vás srdečně zve na adventní varhanní koncert, který se koná v neděli 9. prosince v 15 h ve Sboru dr. Karla Farského (naproti Vrchlického divadlu). Účinkují: Iveta Tvrdková-Karmazínová, Petr Tvrdek. Zazní díla J. Waltera, J. S. Bacha, J. Zwartta, J. Kř. Kuchaře, V. Nováka a dalších.

(rst)

Česká mše vánoční

V Žižkově sboru Praha 3, nám. Barikád 1, se koná v neděli 16. prosince od 17 h Česká mše vánoční J. J. Ryby. Zpívají členové pěveckých souborů VOŠP, SOŠP a Gymnasia z Evropské ulice v Praze 6.

Dr. Jaroslav Hrdlička

Advent v Břevnově

Náboženská obec Praha 6-Břevnov si vás dovoluje pozvat na následující adventní program:

9. 12. od 17 h - Adventní koncert - Kaprovo smyčcové kvarteto hraje výběr z děl E. Griega a J. Brahmsa.

11. 12. od 16 h - Artdělina - možnost vyrobit originální dárečky (např. z ovčí vlny, korálků).

Další termíny artdělí jsou 16. 12. od 12 h a 18. 12. od 16 h.

Všechny akce se konají v prostorách Famiho úřadu, Na Petynce 47a, Praha 6-Břevnov. Srdečně vás zveme.

Sandra Zálabová

Těšíme se na Vánoce

Srdečně zveme na adventní setkání v České Třebové, které se koná dne 15. prosince. Od 10 hodin dopoledne budou děti stavět betlém a zdobit stromček, po společném obědě naváže ve 14 h adventní zpívání "Těšíme se na Vánoce", při němž zazní koledy známé i neznámé.

(rst)

Setkání v adventu

Dne 14. prosince v 18.30 h se v kapli Vzkříšení v Liberci-Vratislavicích koná 72. večer z cyklu "Doteky - plochy poznání". Již tradiční - páté setkání hostů a protagonistů pořadu "Doteky - plochy poznání" v adventním čase.

Vztyčování vlajky u domu Husita v Železně Rudě

Účinkuje komorní orchestr "Ensemble Martinů", řízený koncertním mistrem Miroslavem Matějkou. Večerem provází básník PhDr. František Novotný.

(sk)

Vyprávění o Číně a Tibetu

Náboženská obec v České Třebové srdečně zve na setkání s názvem "Čína a Tibet očima husitské farářky". Zážitky z cesty budou prezentovány jak slovem, tak obrazem. Přijďte se podívat a zaposlouchat dne 13. prosince v 16 h.

(rst)

Domov Husita a 28. říjen

Tak jako každý rok, i letos se v Domově Husita konala podzimní brigáda za účasti klatovských a horažďovických příslušníků a farářů z plzeňského vikariátu. Pracovní setkání bylo tentokrát obohaceno o krásný zážitek, na jehož počátku stálo rozhodnutí kroužku věrných Domova. Ti si řekli, že by bylo pěkné vytvořit repliku husitské zástavy, která by na Domově Husita mohla být vztyčována při každém setkání věřících.

Bratr Jarolím z Horažďovic vytvořil náskres a střih podle odborné literatury a pastorační asistentka Jana Jakubínská z klatovského sboru zástavu ušila. Během jednoho týdne byla celá akce zorganizována a z původně plánovaného "komorního" setkání několika nadšenců se stala důstojná, ekumenická slavnost.

Bohoslužbou slova posloužil br. Václav Diviš ze Starokatolické církve a velkým přínosem byla návštěva ThDr. Jaroslava Hrdličky z HTF se zajímavou přednáškou. U společného stolu pak oslava pokračovala v milé atmosféře.

Všichni jsme se rozcházelí s dobrým pocitem, že jsme v době, která tak snadno odkládá tradice i historickou sounáležitost, mohli oživit něco z významných dějin českého národa.

(lp)

Koncert ve Vrchlabí

Srdečně zveme na adventní koncert, který se pořádá ve Vrchlabí dne 17. prosince od 18 hodin. Ve vrchlabské kapli vystoupí pěvecký sbor Hlas.

(no)

Koncert souboru Geshem

Dne 15. prosince od 17 h se v hlavním sále modlitebny sboru Církve bratrské na Praze 1, Soukenická 15, koná adventní koncert vokální skupiny Geshem. Soubor řízený Markem Šlechtou zpívá a capella afro-americké spirituály. Srdečně zveme.

(red)

Prosba o spolupráci

Naše občanské sdružení se rozhodlo zbudovat v Teplicích, po dohodě a spolupráci s magistrátem, pietní místo, kde by mohlo vždy 6. července, v den státního svátku, docházet k uctění památky M. J. Husa.

Jednou z podmínek zbudování tohoto upomínkového místa je instalování vhodné sochy či busty M. J. Husa. Obracíme se proto na čtenáře Českého zápasu s dotazem, zda v některé náboženské obci se taková socha nenachází a zda jí je možno věnovat pro tento záměr. Pokud by tomu tak bylo, zajistíme její převoz a následně instalování.

Naše adresa: Občanské sdružení M. J. Husa, 415 01 Teplice, J. Wolkerova 14. Tel. č.: 417 570 308 – od 6 do 12 h.

P. Svoboda,
předseda sdružení

Nové číslo bankovního účtu ústřední rady

43-569530217/0100

Veškeré platby, prosíme, poukazujte na tento účet.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

BUDEŠ NAZVÁN PROROKEM NEJVYŠŠÍHO

Takto, naplněn Duchem svatým, promluvil o svém synu Janu Křtiteli Zachariáš. Co dalšího o Janu Křtiteli a jeho rodičích víte? Určíte-li správně, které z následujících vět jsou pravdivé, dozvíte se tajenku.

Janova matka se jmenovala Alžběta.	ANO (P)	NE (S)
Zachariášovi jeho narození oznámil anděl.	ANO (Ř)	NE (L)
Zachariáš mu hned uvěřil a velmi se radoval.	ANO (O)	NE (Í)
Zachariáš byl tesař.	ANO (J)	NE (P)
Jan Křtitel žil na poušti.	ANO (R)	NE (M)
Kázal lidem, aby činili pokání a dali se pokřtít na odpuštění hříchů.	ANO (A)	NE (E)
Jana Křtitele pokřtil Ježíš.	ANO (S)	NE (V)
Král Herodes ho nechal zavřít do vězení a potom i popravit.	ANO (A)	NE (I)

(Řešení z minulého čísla: Volající.)

Jana Krajčířková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – PROSINEC

10. 12. 1717 - Karel VI. vydal patent o novém pronásledování evangelíků. Byl namířen zejména proti dovozu evangelických knih a proti jejich vlastníkům.

12. 12. 1882 - Narodil se v Čáslavi **Jiří Mahen**, vlastním jménem Antonín Vančura (+ 22. 5. 1939 v Brně) - spisovatel a dramatik, čelný představitel České moderny, jehož tvorba zasahuje téměř do všech literárních druhů. Pocházel z evangelické rodiny v Čáslavi, kde také začal svá gymnaziální studia. V Praze vystudoval filosofickou fakultu, obor čeština - němčina. Jako řada jeho vrstevníků byl ovlivněn Kierkegaardem a Nietzsche a patřil k návštěvníkům, "anarchistům a buřičům" Neumannovy olšanské vily a spolupracovníkům časopisu Nový kult. Rozpad České moderny roku 1905, sociální a další překážky vedly Mahena k odchodu z Prahy ještě před dokončením studia na Moravu. Svoji životní pout' ukončil vlastní rukou zanedlouho po německé okupaci v roce 1939. Jeho umělecké dílo je bohaté nejen svou šířkou, ale především rozmanitostí použitých forem, výrazových prostředků, které silně odrážejí rozporuplnost a vnitřní neklid jeho osobnosti. Z básní jako nejvýraznější je nutno připomenout sbírku *Plamínky a balady*, v próze pak román *Kamarádi svobody*, řadu povídek a dvě knihy pohádek *Co mi liška vyprávěla*, *Dvanáct pohádek*. Nejvýznamnější je Mahenova tvorba dramatická, ať již ze současnosti, nebo historická témata - *Ulička odvahy*, *Jánošík*, *Mrtvé moře*. Vrcholem jsou hry *Husa na provázku* a *Nasředín čili nedokonaná pomsta*, jež jsou silně ovlivněny poetismem a přibližují se avantgardnímu divadlu.

12. 12. 1952 - Zemřel v Praze **Bedřich Hrozný** (* 6. 5. 1879 v Lysé nad Labem) - orientalista, který bývá někdy označován za "českého Champolliona" - viz i str. 3.

13. 12. 1622 - Zemřel v Praze **Jan Vodňanský Campanus** (* 27. 12. 1572 ve Vodňanech) - humanistický básník, profesor a rektor Karlovy university. Syn chudého rolníka Martina Kumpána z Vodňan vystudoval pražskou universitu a v roce 1596 se stal mistrem svobodných umění. Jako profesor na pražské universitě učil řečtinu a latinu a literaturu, někdy též české dějiny. Několikrát byl děkanem, prorektorem i rektorem university. Byl oblíbeným učitelem a zastáncem universitních reforem. S literární činností začal již jako student. Psal většinou latinsky, někdy i řecky. Největší ohlas mělo jeho přebásnění starozákonních Davidových žalmů *Posvátné ódy* do latiny (1611-12). Vedle duchovní poezie skládal také básně příležitostné a historické. Ve verších napsal české dějiny (*Cechias*, 1616) a českou historickou tematiku obsahuje i divadelní hra *Bretislaus* (1614). Jeho básně se vyznačovaly především formální dokonalostí a Campanus patřil ve své době k nejznámějším, nejpłodnějším a všeobecně uznávaným latinsky píšícím básníkům v Čechách. Byl přívržencem kalicha, ale ve stavovském povstání 1618-20 se příliš neangažoval. Složil sice oslavnou báseň na Fridricha Falckého, ale pod dojmem smrti své dcerky a zpusťování rodného města psal spíše verše plné pokory, dovolávající se Boží prozřetelnosti (*Elegie o strachu a Prosba o mír* z roku 1618). Po bělohorské porážce hrozilo universitě jako jednomu z center odboje pohlcení jezuitu nebo úplná likvidace. Campanus (jako rektor a pak prorektor) vyvinul velké úsilí k záchraně university i k tomu, aby na ní mohl za změněné situace dál působit. Nechtěl jako někteří jeho kolegové dělat kariéru, ani jako jiní emigrovat, ale ani živouřit v ústraní jako ti, kteří pro věrnost kalichu museli universitu opustit. Neuměl si představit jiný úděl než učit na universitě, se kterou srostl a kterou miloval. Proto se v listopadu 1622 zřekl veřejně své víry a přestoupil ke katolictví. Přátelé mu měli jeho přestup za zlé a universitu stejně neuchránili. Několik dní po Campanově konverzi převzal Karlovo vysoké učení rektor jezuitské koleje pater Coronius. Zdrčen žalem Campanus o měsíc později zemřel.

14. 12. 1957 - Zemřel v Praze **Josef Lada** (* 17. 12. 1887 v Hrusicích u Senohrab) - malíř, kreslíř, ilustrátor a spisovatel, který se už před 1. světovou válkou zapojil do knižní ilustrace (*Moje abeceda*, 1910), v níž později zůstalo těžiště jeho práce. Soustředil se na obrazový doprovod satirických a humorných knih, které nejlépe odpovídaly stylu jeho kresby. Vydával vlastní knihy (*Veselý přírodopis*, 1917; *O Mikešovi*, 1934-36; *Bubáci a hastrmani*, 1946), ale kresbami doprovázel i jiné autory. Proslavil se zejména ilustracemi děl Haškových i děl Karla Havlíčka Borovského.

16. 12. 1617 - Zemřel v Praze **Mikuláš Albert z Kaménka** (* asi 1547) - humanista, duchovní, orientalista a překladatel Bible kralické, první profesor hebrejštiny na pražské universitě. Pocházel ze slezské šlechtické rodiny, studoval na universitách v Německu a roku 1571 získal hodnost mistra svobodných umění. Poté vyučoval na slezských a moravských školách - mj. ve Fulneku a Ivančicích, kde se podílel na překladu Bible. 1590-1609 žil v Německu, ale po vydání Rudolfova Majestátu, kdy přešla universita pod správu evangelíků, byl povolán do Prahy, aby tu vyučoval orientální jazyky. Akademická obec však nejevila valné nadšení, aby ho přijala do svých řad, a tak se musel živit soukromou výukou. Poté však bylo jeho znalostí využito při luštění tajné korespondence mezi císařem a jeho spojenci. Po nástupu rektora Martina Bacháčka byl konečně přijat na universitu, 1611 a 1612 byl děkanem filosofické fakulty a roku 1617 byl přijat i do samotné koleje Karlovy. Krátce na to však zemřel.

(red)